

Askersunds
KOMMUN

Förvaltningsberättelse Årsbokslut 2022-01-01 - 2022-12-31

Tekniska förvaltningen Skatt

Kultur- och tekniknämnden 16 februari 2023

23KOT11

Förvaltningschef Susanne Jarl
Avdelningschef Stefan Alander
Avdelningschef Peter Eineren
Förvaltningsekonom Karin Bengtsson

Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunfullmäktige tog i mars 2022 beslut om att utöka nämndens ram avseende tekniska förvaltningen, bland annat på grund av budget inte motsvarade avtalade kostnader för belysningsanläggningen. Under året har förvaltningen påverkats av ökade priser kopplat till flertalet av verksamheternas löpande kostnader. Här kan framför allt nämnas drivmedel, el, livsmedel men även inköp av entreprenadtjänster och förbrukningsmaterial i allmänhet. Nämnade kostnadsökningar har dock mötts upp med återhållsamhet och inköpsöversyn i verksamheterna samt lägre personalkostnader än budgeterat i vissa verksamheter varvid förvaltningen redovisar ett resultat för året på + 7 tkr.

Inför 2022 fick nämnden ett stort tillskott för att vidta beläggningsåtgärder och planen genomförs så som planerat trots att kostnadsökningen för beläggningsarbeten är stor på grund av högre pris på bitumen. Beläggningsplaneringen har genomförts på bekostnad av investeringar och reinvesteringar i belysningsanläggningen, en prioritering som även har sin grund i pågående utredning om ägandeskap av belysningsanläggningen.

Förvaltningen har under året flaggat för en risk att budget för inköp av livsmedel inte kommer att hålla på grund av stora prisökningar på livsmedel. Måltidsverksamheten serverar dagligen mat i kommunens förskolor och skolor, till omsorgen och hemvården. Det kostpolitiska programmet anger bland annat att maten ska vara anpassad till målgruppen, andelen vegetabilier ska vara hög och vi ska följa säsong i inköp. I och med prisökningar på livsmedel har menyer anpassats för att kompensera de största prisökningarna, de varor som ökat mest i pris försöker vi undvika. Vi anser att vi fortfarande lyckats hålla förväntad kvalitet som tidigare men trots anpassningar blev kostnaden 850 tkr mer än budget (9 mkr).

Händelser av väsentlig betydelse

- En ny lekplats i Lerback är färdigställd med hög nöjdhet hos medborgarna.
- Pendlarparkeringen vid Lundby färdigställdes sommaren 2022. Projektet har medfinansiering från Trafikverket och slutrapporterades till TRV oktober 2022.
- Planering inför genomförande av gångfartsområde på Stöökagatan har inletts. VA arbeten utförs under våren 23 och överbyggnad och stenläggning utföres höst 2023.
- Planering inför genomförande av gång och cykelväg längs Drottning Kristinas väg är. Genomförande sker i samband med förtätningen av Skolan 2.
- I och med pensionsavgångar har transport av måltider upphandlats och utförs sedan höstterminsstart 2022 av extern leverantör. Den nya leverantören har haft en bra start.
- Förändringar i barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet påverkar även städ- och måltidsverksamheterna. Hammar och Åmmebergs skolor är sedan höstterminen F-3 skolor vilket innebär att resurser för städ och måltid flyttats till Närlunda och Sjöängen.
- Lunnagården har tidigare haft ett tillagningskök men förskolan får nu mat från Sjöängen.

- I november öppnade vårt nya fina tillagningskök på Närlunda. Köket har haft en bra start och vår positiva omdömen från elever på skolan. Köket är även en viktig backupp till Sjöängen gällande matlagning till hela kommunen.

Väsentliga personalförhållanden

Förvaltningen fortsätter att organisera för att skapa förutsättningar till effektiva arbetssätt och god arbetsmiljö.

Sedan 1 maj har servicevaktmästarna sin tillhörighet på avdelningen Gata/Park. Organisationsförändringen medför att arbetsgruppen utgår från den plats där deras närmsta chef finns och har naturlig delaktighet på arbetsplatsträffar. Genom att servicevaktmästare och personal på gata/park har gemensam chef finns förutsättningar för effektiva arbetssätt och gemensamma uppgifter mellan enheterna.

Gata/Parkavdelningen har en slimmad organisation varför det är problematiskt att få en hållbar organisation i synnerhet över sommarperioden under ordinarie personals semesterperiod. I dagsläget finns det budgeterade medel för att kunna ha en säsongsarbetare

Måltids- och städenheterna hade i början av 2022 fortsatt svårt med bemanning vid sjukdom/frånvaro. Situation har förbättrats under året men erfarenheten av vikariebrist visar på organisationens sårbarhet.

Måluppfyllelse

Målområde 1 - God ekonomisk hushållning

Kultur- och tekniknämnden ska ha en god ekonomisk hushållning och bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Nämnden ska verka för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare med bra arbetsmiljö. Nämnden tar ansvar för att kommunala vägar, gator, grönområden och andra offentliga ytor är välvärdade. För de investeringar nämnden är ansvarig för ska beslut vara väl underbyggda och genomföras inom rimlig tid.

Målområde 3 - Tillväxt och demografi

Kultur- och tekniknämnden bidrar till tillväxt genom att verkställa genomförande av detaljplaner och därmed möjliggöra för byggnation av bostäder.

Nämndens mål enligt verksamhetsplan för 2022

Målområde 1: God ekonomisk hushållning		
KF Mål: Sjukskrivningstalen ska minska		
Korttidssjukfrånvaron ska minska för hela förvaltningen, mål 2022: 5,5%	Korttidssjukfrånvaron är 7,0 %. En ökning jämfört med helår 2021 (6,2%)	
Målområde 4: Specifika utvecklingsområden		
KF Mål: Digitaliserings ska öka		
Förvaltningen ska ta fram två nya e-tjänster under 2022.	Två nya e-tjänster har publicerats	

Nämndens mål		
Matsvinnet ska minska med 10 % under perioden 2019-2022.	Matsvinn mäts regelbundet med varierande resultat. Utfall efter perioden är 7 % minskning.	
Minskat utnyttjande av kemikalier vid städning: 50 % minskning av inköp av kemikalier för städning.	Mål uppnått 2021	
Minska gräsytor som finklipps.	Pågående arbete för att minska finklippta gräsytor	

Uppföljning av nämnds uppdrag till förvaltningen

Uppdrag	Uppföljning av uppdragen per 31 december 2022
Skötselplan för grönytor	Skötselplan antagen av KoT §77, 2022-05-05
Utredning av Askersunds torg	Behovsutredning med förslag till åtgärder antagen av KoT §27, 2022-02-17.
Översyn av taxa och driftform för uthyrning av båtplatser	Återrapportering av uppdrag med beslut om att påbörja upphandling av tjänstekoncession för drift av småbåtplatser KoT §78, 2022-05-20.
Utredning om möjligheterna till överlåtande av vägansvar, Rönneshytta samfällighet	Arbete pågår
Verkställa exploateringsområden Gustavslund, Skolan 2	Upphandling av Gustavslund genomförd, beslut om utökad budget KS 2022-09-06. KoT beslut om att påbörja genomförande Skolan 2 2022-09-29 men inväntar KF beslut om budget.

Förklaring: Grönt - uppdrag slutfört, gult – arbete pågår, rött – uppdraget inte slutfört

Uppföljning av program

Program	Uppföljning
Näringslivsprogram	Förvaltningen har i många olika situationer och sammanhang kontakter med företagare. Målsättningen är att dialogen med företagare ska vara lösningsfokuserad och konstruktiv.
Hållbarhetsprogram	I och med livsmedelsavtal (2022) finns goda förutsättningar att handla närproducerat.
ANDTS-program	Ej relevant
Kostpolitiskt program	Uppföljning av Kostpolitiskt program dnr 23KOT14

Tillgänglighet/ Allas lika värde/ Folkhälsa

Vid om- eller nybyggnation av allmänna platser tas alltid hänsyn till generella krav på tillgänglighet och de vid tidpunkten identifierade specifika behov av anpassningar.

Årets resultat

Budgeten består av Tekniska förvaltningens del av den av kommunfullmäktige beslutade ramen (KF §64 2021-06-14) på 73 782 tkr totalt för hela KoT-nämnden. Därefter har budgetramen justerats med tillskott för kapitaltjänstkostnader, budget för interna köp/sälj, lönerrevision samt hyresjusteringar. Förvaltningen har även erhållit en ramförstärkning om 2 mkr vilken inkluderats i budgeten (KF §54 2022-03-28) (tabell 1).

Under året har förvaltningen påverkats av ökade priser kopplat till flertalet av verksamheternas löpande kostnader. Här kan framför allt nämnas drivmedel, el, livsmedel men även inköp av entreprenadtjänster och förbrukningsmaterial i allmänhet. Nämnda kostnadsökningar har dock mötts upp med återhållsamhet och inköpsöversyn i verksamheterna samt lägre personalkostnader än budgeterat i vissa verksamheter varvid förvaltningen redovisar ett resultat för året på + 7 tkr (tabell 1).

Tabell 1. Driftbudget och resultat 2022.

(tkr)	Utfall 22-12-31	Utfall 21-12-31	Budget 2022	Budget- avvikelse
Intäkter	72 722	57 487	52 249	20 473
Kostnader	-102 116	-84 423	-81 650	-20 466
varav personalkostnader	-45 955	-46 187	-46 430	475
varav kapitalkostnader	-9 569	-10 602	-9 569	0
Resultat	-29 394	-26 936	-29 401	7

Som framgår av tabellen 2 finns det plus och minus inom förvaltningens olika delar. Utöver vad som nämns i analysen kan sammanfattningsvis nämnas vad gäller skattekollektivets största verksamhetsgrenar:

- Gällande verksamheten *Gata, park och servicevaktmästare* kan särskilt nämnas att verksamheten under året aktivt varit återhållsam och att översyn har skett gällande löpande inköp etc. Det har även arbetats med, och förberetts för, fortsatta förändringar av arbetssätt, inköp mm. för att skapa en resurseffektiv verksamhet. Bl.a. har en arbetsledare samt en projektledare tillsatts ur befintlig personal för att tillse att avdelningens arbete drivs framåt och överses på ett ändamålsenligt och önskat sätt.
- Inom verksamheterna för *Måltid och Städ* kan under året särskilt noteras stigande livsmedelspriser där utfall överstiger 9 mkr och således överstiger budget med ca 850 tkr. De ökade kostnaderna har dock mötts upp av lägre personalkostnader till följd av svårigheter med bemanning under första delen av året och av personaleffektiviseringar under senare delen av året som ett resultat av det arbete som genomförts för att kunna möta det sparkrav som finns för verksamheterna under 2023.

Driftredovisning 2022

Tabell 2. Sammanställning av driftredovisning per verksamhet.

Verksamhet		Utfall	Budget	Avvikelse	Analys
10	Nämnder/Styrelser	317	292	-25	
24	Gator, vägar och belysning	14 380	14 127	-253	1
25	Allmänna parker och lekplatser	4 379	4 542	163	2
26	Miljö	105	0	-105	3
34	Fritid	5 381	5 346	-35	
80	Hamnverksamhet	252	134	-118	4
81	Skogsbruk	-278	-12	266	5
83	Sjötrafik (sjösäkerhetsanordningar)	78	76	-2	
87	Avfallshantering	58	304	246	6
91	Servicevaktmästeri, städverksamhet	783	851	68	
92	Måltidsverksamhet, gmn admin	3 939	3 741	-198	7
	Summa	29 394	29 401	7	

Verksamhetsanalys driftbudget 2022

Tabell 3. Kommentar till avvikelser från budget när avvikelse är större än 10% eller mer än 100 tkr.

Verksamhetskod		Utfall 2022	Budget 2022	Nettoavvikelse mot budget	Analys
24 Gator, vägar och belysning	Intäkt	1 570	623	-253	Ej budgeterat lönebidrag, ej budgeterad intäkt VA, avyttring inventarier. Ej budgeterade personalkostnader (se ovan gällande lönebidrag), ej budgeterade kostnader VA (se ovan), ökade kostnader (ffa drivmedel och förbrukningsmaterial).
	Kostnad	-15 950	-14 750		
25 Allmänna parker och lekplatser	Intäkt	471	200	163	Ej budgeterat lönebidrag, avyttring inventarier. Kostnader för avancerad trädfällning, ökade kostnader för förbrukningsmaterial (ffa drivmedel), möts av lägre personalkostnad än budgeterat.
	Kostnad	-4 850	-4 742		
26 Miljö	Intäkt	17 685	0	-105	Intäkter Länsstyrelsen, saneringen Rönneshytta Sågverk. Kostnader kopplade till saneringen av Rönneshytta Sågverk.
	Kostnad	-17 790	0		

Verksamhetskod		Utfall 2022	Budget 2022	Nettoavvikelse mot budget	Analys
80 Hamnverksamhet	Intäkt	0	50	-118	Budgerade intäkter har ej inkommit.
	Kostnad	-252	-184		Kostnader kopplat till juridisk rådgivning.
81 Skogsbruk	Intäkt	435	239	266	Större intäkt från avverkning
	Kostnad	-157	-227		-
87 Avfallshantering	Intäkt	3	0	246	-
	Kostnad	-61	-304		Budgerad utredning kring nedlagda deponier ej genomförd.
92 Måltidsverksamhet, Gemensam admin	Intäkt	33 180	32 273	-198	Gmn. adm. - Ej budgeterade int. projektledare, lägre intäkter än budgeterat i övrigt. Måltid - Högre intäkter än budget kopplat till livsmedelsförs. Möts till viss del av mindre externa intäkter kopplat till konferenser mm.
	Kostnad	-37 119	-36 014		Gmn. adm. - ej budgeterade lönekost. Projektledare Måltid – personalkostnader understigande budget till följd av svårigheter med bemanning samt anpassning till 2023 års sparkrav. Kostnader överstigande budget vad gäller framför allt livsmedel (850 tkr) men även övriga förbrukningsmaterial.

Investeringar

Budgeten består av den av fullmäktige beslutade investeringsramen (KF §64 2021-06-14) samt beslut om ombudgerade anslag från 2021 års budget.

Skattekollektivets upparbetade del av investeringsbudget 2022 uppgår till 11 760 tkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse på ca 29 mkr. Störst påverkan på resultatet har exploateringsprojekt Gustavslund som utgör stor del av ej upparbetade medel. Vid upphandling av projektet rymdes inte anbudet inom beslutad budget varför nytt beslut i KF fick inväntas, projektets budget utökades då till 23,4 mkr (KF §113, 2022-09-06). Observera att denna budgetförstärkning ej inkluderas i nedan tabeller utan kommer att tilldelas budget 2023.

Tabell 4. Investeringsbudget och resultat 2022

(tkr)	Per 221231	Budget 2022	Avvikelse
Nettoutgifter	11 760	40 576	28 816

Investeringsredovisning 2022-12-31

Tabell 5. Investeringsredovisning

Projekt	Utfall 2022	Budget 2022	Avvik. 2022	Analys
Exploateringsprojekt bostäder	80	19 904*	19 824	1
Asfalt, gator, vägar, broar, belysning	6 177	7 472	1 295	2
Pendlarparkeringen Lundby	-967	0	967	3
Anläggningar, bad- och lekplatser	114	500	386	4
Badplats, Åmmeberg	146	2 000	1 854	5
Lekplats, Lerbäck	257	250	-7	
Gata, mark och park	92	2 000	1 908	6
Skatepark, Närlunda	0	450	450	7
Utveckling Strandparken	128	150	22	
Maskiner/fordon	3 930	6 160	2 230	8
Grönstrukturplan	5	136	131	9
Borgmästarholmsbryggan y-bommar	601	654	53	
Köksutrustning	499	500	1	
Städutrustning	698	400	-298	10
	11 760	40 576	28 816	

*Inkluderar ej budgetförstärkning om 3,4 mkr (KF §113, 2022-09-06)

Investeringsanalys 2022

Tabell 6. Investeringsanalys

Projekt	Utfall 2022	Budget 2022	Avvikelse budget	Analys
Exploateringsprojekt bostäder	80	19 904	19 824	Exploateringsprojekt Gustavslund. Projekt framflyttade till 2023.
Asfalt, gator, vägar, broar, belysning	6 177	7 472	1 295	Genomförda arbete som ej fakturerats, planerade men ej genomförda åtgärder avseende belysning.
Pendlarparkeringen Lundby	-967	0	967	Slutförande och erhållande av medfinansiering från Trafikverket.
Anläggningar, bad- och lekplatser	114	500	386	Åtgärder planerade, tillsättning av projektledare ökar kapacitet 2023.
Badplats, Åmmeberg	146	2 000	1 854	Genomförande inväntar arkeologisk undersökning.
Gata, mark och park	92	2 000	1 908	Avser gång- och cykelväg längs Drottning Kristinas väg samt Stöökagatans förlängning genom fastigheten Skolan 2. Genomförande sker i samband med exploatering av Skolan 2 som inväntar budgetbeslut i KF.
Skatepark, Närlunda	0	450	450	Genomförande sker 2023, inväntar gemensamt genomförande med förening, beslut om sponsor, medfinansiering.
Maskiner/fordon	3 930	6 160	2 230	Upphandling och beställning genomförd, leverns och betalning sker 2023.
Grönstrukturplan	5	136	131	Åtgärder planerade, tillsättning av projektledare ökar kapacitet 2023.
Städutrustning	698	400	-298	Leasing av städrobot som klassificerats som finansiell leasing, vilket redovisningsmässigt påverkar investeringarna.

Överföring av investeringsmedel

För genomförande av projekt som ej färdigställt under 2022 begärs ombudgetering till 2023 av sammanlagt 28 100 tkr.

Tabell 7. Ombudgetering av investeringsmedel från 2022 till 2023.

Projekt	Summa	Kommentar
Exploateringsprojekt bostäder	19 824	Exploateringsprojekt Gustavslund. Genomförande påbörjas 2023.
Asfalt, gator, vägar, broar, belysning	1 295	Genomförda arbete som ej fakturerats, planerade men ej genomförda åtgärder avseende belysning.
Anläggningar, bad- och lekplatser	386	Möjliggör planerade åtgärder, tillsättning av projektledare ökar kapacitet 2023.
Badplats, Åmmeberg	1 854	Genomförande sker 2023, inväntar länsstyrelsens arkeologiska utredning.
Gata, mark och park	1 908	Genomförande sker 2023, projekt genomförs i anslutning till exploatering av Skolan 2 som inväntar budgetbeslut i KF.
Skatepark, Närlunda	450	Genomförande sker 2023, inväntar gemensamt genomförande med förening, beslut om sponsor, medfinansiering.
Utveckling Strandparken	22	Möjliggör mindre åtgärder i Strandparken 2023 (inga budgetmedel VP 2023).
Maskiner/fordon	2 230	Upphandling och beställning genomförd, leverns och betalning sker 2023.
Grönstrukturplan	131	Möjliggör planerade åtgärder (inga budgetmedel VP 2023), tillsättning av projektledare ökar kapacitet 2023.
	28 100	

Förväntad utveckling

Förvaltningsgemensamt

Förvaltningen saknar resurs för att arbeta med till exempel utredningar, verksamhetsutveckling, digitalisering, strategisk planering, uppföljning och analys av verksamhet förmåga att agera planerande och proaktivt för att möta nuvarande och kommande förväntningar på kvalitet och service inom nämndens ansvar är begränsade. Förvaltningen är i stort behov av en heltidstjänst som utför kvalificerade utredningar och utvecklingsuppdrag.

Förvaltningen är idag lokaliserad på Fredbergavägen 3 och 5 med kontor, garage och förråd samt att serviceavdelningens chefer och administrativa personal har kontor på Sjöängen. Tidigare har även utrymmen på Solberga utnyttjats men all personal i den sammanslagna avdelningen gata-park-servicevaktmästare utgår nu från Fredbergavägen. I och med organisationsförändringar där uppgifter som tidigare utförts av kommunledningsförvaltningen (fastighet, trafik) numer utgår från tekniska förvaltningen har förvaltningens bemanning ökat. Byggnaden på Fredbergavägen 3 har stora utrymmen som inte uppfyller krav för kontor vilket gör att lokalens användning är begränsad. Sammantaget är förvaltningen i behov av förbättrade kontorsmiljöer, något som kommer att belysas ytterligare i Lokalförsörjningsplanen.

Gata- parkavdelningen

Avdelningen når inte upp till efterfrågade ambitioner framför allt avseende park- och grönyteskötsel. För att nå upp till kommunfullmäktiges mål om en välvårdad stad behöver organisationen förstärkas med ytterligare två medarbetare på avdelningen. Finansieringen för detta kan delvis lösas genom att utföra fler uppdrag i egen regi och därmed minska köp av externa tjänster, tex vinterväghållning och röjningsarbeten i skog. Förändringar som är genomförda och rekrytering pågår för att öka bemanningen med en person under 2023.

I och med kraftigt ökade kostnader för bränsle och förbrukningsvaror kommer det fortsättningsvis vara en utmaning att genomföra uppdraget med bibehållen budget.

Kommunfullmäktige har fastställt regler för bidrag till enskilda vägar, reglerna möjliggör bidrag för investeringar men budget för bidrag omfattar endast vägföreningars driftbidrag. För att bidrag ska kunna beviljas behöver nämndens budget förstärkas.

Serviceavdelning

Serviceavdelningen har inför 2023 ett totalt sparkrav på sin verksamhet om ca 1 500 tkr. Under förutsättning att kultur- och tekniknämndens äskande (KoT §60 2022-11-02) avseende fördryrning av livsmedel medges är sparkravet ca 800 tkr. Avdelningen har planerat för och räknar med att kunna göra effektiviseringar i verksamheten för att hantera ett sparkrav upp till ca 800 tkr. Om nämndens äskning inte tillgodoses återstår att hantera ett budgeterat behov om ca 700 tkr, ett behov som hänförs till ökade livsmedelspriser. Med bakgrund att Serviceavdelning haft sparkrav på sin verksamhet de senaste två åren om 600 tkr vardera, totalt 1,2 mkr, görs bedömning att det ej längre är möjligt att göra fler besparingar i verksamheten utan påverkan på service och kvalitet. En besparing i den storleken medför stora svårigheter att målsättningarna i det kostpolitiska programmet ska kunna uppnås samt behov av förändring i serviceutbud på grund av neddragning av personal.

Städ har nått sina mål med kemikaliefri städning och det finns förutsättningar att sprida användningen till andra delar i den kommunala organisationen genom att utveckla vattentillverkningen och skapa en ännu bättre logistik för distribution. Sedan invigning av den renoverade Närlundahallen (november 2021) städas hallen med robot. Metoden är under utvärderingen men erfarenheterna är än så länge goda och vi planerar för fler robotar fram över. Vi utbildar personalen i att städa mer med maskiner än manuellt då det är skonsammare både för personalen som lokalerna och ger ett bättre resultat.

Inom skolan pågår flera projekt där förskolor och skolor byggs till och byggs ut vilket medför att den volym som ska städas och hur många matsalar som ska bemannas för servering förändras. Till viss del kan volymutökningar inrymmas inom organisationen men större förändringar medför ett behov av utökad bemanning vilket behöver finnas med i planeringen hos beställande förvaltning/nämnd så tekniska förvaltningen har beredskap att möta volymförändringar. Under förutsättning att nämndens driftbudget anpassas utifrån uppdragets omfattning finns goda möjlighet att leverera hög kvalitet i tjänsten.